Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MACIEJE SZPUNARA
přednesené dne 1. srpna 2025 [1]

Věc C-371/24 [Comdribus] [i]

HW
za účasti:
Ministère public

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podal cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži, Francie)]

„Řízení o předběžné otázce – Ochrana fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů – Směrnice (EU) 2016/680 – Článek 10 – Zpracování zvláštních kategorií údajů – Naprostá nezbytnost – Listina základních práv Evropské unie – Články 7, 8 a 49“

I. Úvod

1. Snímání otisků prstů a pořizování fotografií je klasická metoda identifikace v rámci trestního vyšetřování. Tyto osobní údaje však umožňují jednoznačnou identifikaci fyzické osoby, a jsou proto považovány za zvláště citlivé.

2. Komplexním úkolem, který má Soudní dvůr v projednávané věci, je nalézt rovnováhu mezi postupy, které jsou policejními orgány často považovány za běžné, a ochranou údajů subjektů údajů.

II. Právní rámec

A. Směrnice (EU) 2016/680

3. Článek 1 odst. 1 směrnice (EU) 2016/680 stanoví [2], že „[t]ato směrnice stanoví pravidla týkající se ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení.“

[1] – Původní jazyk: francouzština.

[i] Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádné ze zúčastněných stran.

[2] – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. 2016, L 119, s. 89).

4. Článek 4 této směrnice zní takto:

„1. Členské státy zajistí, aby byly osobní údaje:

a) zpracovávány zákonným a korektním způsobem;

b) shromažďovány pro určité, výslovně vyjádřené a legitimní účely a nebyly zpracovávány způsobem, který je s těmito účely neslučitelný;

c) přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelům, pro které jsou zpracovávány;

[…]

4. Správce odpovídá za dodržení odstavců 1, 2 a 3 a musí být schopen toto dodržení doložit.“

5. Článek 6 uvedené směrnice stanoví:

„Členské státy stanoví, že správce, v příslušných případech a pokud je to možné, musí jasně rozlišovat mezi osobními údaji různých kategorií subjektů údajů, například:

a) osob, u nichž existují závažné důvody se domnívat, že spáchaly trestný čin nebo se jej chystají spáchat;

b) osob odsouzených za trestný čin;

c) osob, které se staly obětí trestného činu nebo u kterých některé skutečnosti vedou k domněnce, že by obětí trestného činu mohly být, a

d) třetích stran v souvislosti s trestným činem, například osob, které by mohly být předvolány jako svědci při vyšetřování trestného činu nebo při následném trestním řízení nebo které mohou poskytnout informace o trestných činech, nebo kontaktních osob či společníků některé z osob uvedených v písmenech a) a b).“

6. Článek 8 téže směrnice stanoví:

„1. Členské státy stanoví, že zpracování je zákonné, pouze pokud je nezbytné ke splnění úkolu prováděného příslušným orgánem pro účely stanovené v čl. 1 odst. 1 a v rozsahu nezbytném pro tyto účely a pokud má základ v právu Unie nebo členského státu.

2. Právo členského státu upravující zpracování v oblasti působnosti této směrnice stanoví alespoň cíle zpracování, osobní údaje, jež mají být zpracovány, a účely zpracování.“

7. Článek 10 směrnice 2016/680 stanoví:

„Zpracování osobních údajů, které vypovídají o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání či filosofickém přesvědčení nebo členství v odborech, a zpracovaní genetických údajů, biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické

osoby, údajů o zdravotním stavu nebo údajů o sexuálním životě či sexuální orientaci fyzické osoby je povoleno pouze tehdy, pokud je zcela nezbytné, pokud existují vhodné záruky práv a svobod subjektu údajů a:

a) pokud je povoleno právem Unie nebo členského státu;

b) na ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné fyzické osoby; nebo

c) pokud se týká údajů zjevně zveřejněných subjektem údajů.“

8. Článek 13 této směrnice zní takto:

„1. Členské státy stanoví, že správce poskytuje subjektu údajů alespoň:

a) údaje o totožnosti a kontaktní údaje správce;

b) kontaktní údaje případného pověřence pro ochranu osobních údajů;

c) informace o účelech zpracování, pro které jsou osobní údaje určeny;

d) informace o právu podat stížnost u příslušného dozorovému úřadu a kontaktní údaje tohoto úřadu;

e) informace o existenci práva požadovat od správce přístup k osobním údajům týkajícím se subjektu údajů, jejich opravu nebo výmaz anebo omezení jejich zpracování.

2. Členské státy právním předpisem stanoví, že ve zvláštních případech poskytne správce subjektu údajů vedle informací uvedených v odstavci 1 tyto další informace s cílem umožnit výkon jeho práv:

a) právní základ zpracování;

b) dobu, po kterou budou osobní údaje uloženy, nebo není-li ji možné určit, kritéria použitá ke stanovení této doby;

c) případné kategorie příjemců daných osobních údajů, včetně příjemců ve třetích zemích nebo v mezinárodních organizacích;

d) v případě potřeby doplňující informace, zejména jsou-li osobní údaje sebrány bez vědomí subjektu údajů.

3. Členské státy mohou přijmout legislativní opatření, aby poskytnutí informací subjektu údajů podle odstavce 2 odložily, omezily či od něho upustily, v takovém rozsahu a na takovou dobu, jak je to v demokratické společnosti s náležitým přihlédnutím k základním právům a oprávněným zájmům dotčené fyzické osoby nutné a přiměřené, s cílem:

a) zabránit maření úředních nebo právních šetření, vyšetřování nebo postupů;

b) zabránit nepříznivému ovlivňování prevence, odhalování, vyšetřování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů;

c) chránit veřejnou bezpečnost;

d) chránit národní bezpečnost;

e) chránit práva a svobody druhých.

[…]“

9. Článek 54 uvedené směrnice stanoví:

„Aniž je dotčena jakákoli dostupná správní nebo mimosoudní ochrana, včetně práva podat stížnost u dozorového úřadu podle článku 52, stanoví členské státy právo subjektu údajů na účinnou soudní ochranu, pokud má za to, že práva mu přiznaná předpisy přijatými na základě této směrnice byla porušena v důsledku zpracování jeho osobních údajů v rozporu s uvedenými předpisy.“

B. Francouzské právo

10. Článek 55-1 code de procédure pénale (trestní řád) stanoví:

„Komisař soudní policie může provést nebo nechat pod svým dohledem provést u jakékoli osoby, ve vztahu ke které existuje jeden nebo více možných důvodů pro podezření, že spáchala nebo se pokusila spáchat trestný čin, úkony vnějších odběrů nutných k realizaci technických a vědeckých vyšetření za účelem porovnání se stopami a důkazy odebranými pro potřeby vyšetřování.

Provede nebo nechá pod svým dohledem provést identifikační úkony a zejména sejmutí otisků prstů, dlaní nebo pořízení fotografií nezbytných k vložení a nahlížení do policejních rejstříků v souladu s pravidly specifickými pro každý z těchto rejstříků.

Odmítnutí osoby, ve vztahu ke které existuje jeden nebo více možných důvodů pro podezření, že spáchala nebo se pokusila spáchat trestný čin, podrobit se úkonům odběru uvedeným v prvním a druhém pododstavci nařízeným komisařem soudní policie se trestá odnětím svobody na jeden rok a pokutou 15 000 eur.

Aniž je dotčeno použití třetího pododstavce, pokud je sejmutí otisků prstů, dlaní nebo pořízení fotografie jediným prostředkem k identifikaci osoby, která je vyslýchána podle článků 61-1 nebo 62-2 pro zločin nebo přečin, za který lze uložit trest odnětí svobody na nejméně tři roky, a která odmítá prokázat svou totožnost nebo poskytuje zjevně nesprávné údaje o své totožnosti, lze tento úkon provést bez souhlasu této osoby na základě písemného povolení státního zástupce, k němuž byla podána odůvodněná žádost komisaře soudní policie. Komisař soudní policie nebo pod jeho dohledem soudní policista použije donucovací prostředky pouze v nezbytné míře a přiměřeným způsobem. V případě potřeby zohlední zranitelnost dané osoby. O tomto úkonu se sepisuje protokol, v němž se uvedou důvody, proč je tento úkon jediným prostředkem k identifikaci osoby, jakož i den a hodina, kdy byl proveden. Protokol se předá státnímu zástupci a kopie se předá dotčené osobě.“

III. Spor v původním řízení, předběžné otázky a řízení před Soudním dvorem

11. Dne 30. května 2020 obsadila více než stovka aktivistů za ochranu klimatu avenue des Champs-Élysées v Paříži (Francie). Pořádkové síly zasáhly, aby je rozehnaly, a zadržely několik osob, včetně HW, a to pro pořádání neoznámené demonstrace a násilí proti orgánu veřejné moci. HW, který byl během zadržení vyslechnut, sdělil svou totožnost, ale odmítl poskytnout otisky prstů a pořízení fotografií potřebných k jeho identifikaci, přestože byl informován, že toto odmítnutí představuje přečin, za který mu hrozí trest odnětí svobody a pokuta.

12. Dne 1. června 2020 byl HW po skončení zadržení předveden před státního zástupce a před juge des libertés et de la détention (soudce příslušný pro rozhodování ve věcech zbavení svobody a vazby, Francie), který nad ním zavedl soudní dohled a oznámil mu, že se bude muset dostavit před tribunal correctionnel de Paris (trestní soud v Paříži, Francie). HW byl obžalován z toho:

– zaprvé, že dne 30. května 2020 v Paříži pořádal demonstraci na veřejné komunikaci, která nebyla za podmínek stanovených zákonem dopředu oznámena, v projednávaném případě zejména tím, že vyzýval účastníky, aby se řídili jeho pokyny, tím, že jim vydal pokyn, aby nepředkládali své doklady totožnosti a aby neposlouchali příkazy pořádkových sil tím, že vytvoří lidský řetěz, tedy příkazy, které ostatní demonstrující okamžitě plnili;

– zadruhé, že dne 30. května 2020 v Paříži, i když znal tajnou konvenci k dešifrování kryptografického prostředku, který mohl být použit k přípravě, usnadnění nebo spáchání zločinu nebo přečinu, ji odmítl vydat nebo provést na základě výzvy soudu přijaté v rámci předběžného vyšetřování, v projednávaném případě tím, že odmítl sdělit kódy svého telefonu, a

– zatřetí, že dne 30. května 2020 se v Paříži, i když ve vztahu k němu existoval jeden nebo více možných důvodů pro podezření, že spáchal nebo se pokusil spáchat trestný čin, se odmítl podrobit identifikačním úkonům, a to zejména sejmutím otisků prstů, dlaní nebo pořízením fotografií nezbytných k vložení a nahlížení do policejních rejstříků v souladu s pravidly specifickými pro každý z těchto rejstříků.

13. Rozsudkem ze dne 8. září 2021 zprostil tribunal correctionnel de Paris (trestní soud v Paříži) HW obžaloby z prvních dvou obvinění, ale uznal jej vinným z třetího obvinění a odsoudil ho k pokutě 300 eur.

14. HW a státní zastupitelství podali proti tomuto rozsudku odvolání k cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži, Francie), který je předkládajícím soudem.

15. Předkládající soud má za to, že bez ohledu na rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti (Registrace biometrických a genetických údajů policií)[3] přetrvávají určité otázky ohledně výkladu článku 10 směrnice 2016/680 ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c) a čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice.

16. Na prvním místě se úvahy Soudního dvora v rozsudku Ministerstvo na vatrešnite raboti I vztahovaly na trestní řízení, které stanoví systematické shromažďování biometrických a genetických údajů o každé osobě, proti níž existují dostatečné důkazy o spáchání trestného činu k odůvodnění jejího trestního stíhání[4]. Soudní dvůr naopak nerozhodl o takové právní situaci, jako je právní situace stanovená v článku 55-1 trestního řádu, který v rámci vyšetřování stanoví

[3] – Rozsudek ze dne 26. ledna 2023 (C 205/21, dále jen „rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I", EU:C:2023:49).

[4] – Soudní dvůr v bodě 135 rozsudku Ministerstvo na vatrešnite raboti I dospěl k závěru, že dotčená ustanovení směrnice 2016/680 takovému systematickému shromažďování brání.

systematické shromažďování biometrických údajů [5] osoby, ve vztahu ke které existuje „jeden nebo více možných důvodů pro podezření, že spáchala nebo se pokusila spáchat trestný čin“, aniž to s sebou nese sdělení obvinění. Je tedy nezbytné určit, zda je tato podmínka dostatečná ke splnění požadavků vyplývajících ze směrnice 2016/680.

17. Na druhém místě si předkládající soud klade otázku, zda směrnice 2016/680 ukládá příslušným orgánům povinnost odůvodnit naprostou nezbytnost zpracování, které provádějí.

18. Na třetím místě tato věc vyvolává otázku, která se v unijním právu dosud nevyskytla: podle francouzského práva představuje odmítnutí podrobit se identifikačnímu úkonu samostatný trestný čin, který lze stíhat a za který lze uložit trest, i když hlavní trestný čin, na jehož základě byl identifikační úkon nařízen, nevedl k odsouzení (dále jen „samostatné odsouzení“). Vyvstává tedy otázka, zda je za těchto okolností splněn požadavek „naprosté nezbytnosti“ pro shromažďování biometrických údajů a zda je takové samostatné odsouzení odůvodněné.

19. Podle předkládajícího soudu je odpověď na tyto otázky zásadní pro vyřešení sporu v původním řízení, neboť HW byl stíhán a odsouzen pouze pro trestný čin odmítnutí podrobit se identifikačnímu úkonu, zatímco byl zproštěn obžaloby pro hlavní trestný čin pořádání neohlášené demonstrace, na němž byl založen identifikační úkon, a to aniž bylo v kterékoli fázi řízení uvedeno jakékoli přiměřené odůvodnění naprosté nezbytnosti tohoto úkonu.

20. Za těchto podmínek se cour d’appel de Paris (odvolací soud v Paříži, Francie) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být článek 10 směrnice 2016/680 ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c) a dále s čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, jako je článek 55-1 francouzského trestního řádu, které stanoví systematický (daktyloskopický a fotografický) identifikační úkon u osob, ve vztahu ke kterým existuje jeden nebo více důvodů pro podezření, že spáchaly nebo se pokusily spáchat trestný čin?

2) Musí být článek 10 směrnice 2016/680 ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c) a dále s čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, jako je článek 55-1 francouzského trestního řádu, které nestanoví příslušnému orgánu povinnost v každém jednotlivém případě odpovídajícím způsobem odůvodnit, proč je identifikační úkon zcela nezbytný?

3) Musí být článek 10 směrnice 2016/680 ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c) a dále s čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, jako je článek 55-1 francouzského trestního řádu, které umožňují samostatně stíhat a odsoudit osobu, která odmítla identifikační úkon, i když tato osoba nebyla stíhána a odsouzena za trestný čin, který byl základem pro opatření spočívající v identifikačním úkonu?“

21. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla Soudnímu dvoru doručena dne 24. května 2024. Písemná vyjádření předložili HW, francouzská, irská a polská vláda, jakož i Evropská komise. Francouzská, irská a česká vláda, jakož i Komise se zúčastnily jednání, které se konalo dne 30. dubna 2025.

[5] – Podle čl. 3 bodu 13 směrnice (EU) 2016/680 představují zobrazení obličeje a daktyloskopické údaje biometrické údaje.

IV. Analýza

A. K první předběžné otázce

1. K formulaci

22. Připomínám, že předkládající soud se svou první otázkou táže, zda článek 10 směrnice 2016/680 ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c), jakož i s čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, které stanoví *systematický* (daktyloskopický a fotografický) identifikační úkon u osob, ve vztahu ke kterým existuje jeden nebo více důvodů pro podezření, že spáchaly nebo se pokusily spáchat trestný čin.

23. Chtěl bych poukázat na to, že ze znění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že hlavním zdrojem obav předkládajícího soudu je skutečnost, že článek 55-1 trestního řádu umožňuje shromažďování biometrických údajů osob, které nejsou formálně obviněny v rámci trestního řízení.

24. Pokud jde o formulaci první otázky, použití přídavného jména „systematické“ předkládajícím soudem [6] bylo předmětem diskuse mezi zúčastněnými stranami v rámci jejich písemných vyjádření.

25. Francouzská vláda tvrdí, že je nesprávné tvrdit, že francouzské právní předpisy stanoví „systematické“ shromažďování těchto biometrických údajů, jelikož se nejedná o povinnost, ale o možnost.

26. Komise sdílí stanovisko francouzské vlády a zdůrazňuje, že příslušník soudní policie má „prostor pro uvážení“, pokud jde o odběry, které provádí. Tento orgán tvrdí, že tyto odběry nejsou „systematické“, jelikož nejsou prováděny u všech osob podezřelých z trestného činu, ale pouze podle potřeb vyšetřování.

27. HW tvrdí, že s ohledem na praxi policejních orgánů je dotčené shromažďování údajů systematické [7].

28. V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudnímu dvoru nepřísluší, aby se vyjadřoval k výkladu vnitrostátních ustanovení, ani aby posuzoval, zda jejich výklad nebo uplatnění, které provádí vnitrostátní soud, jsou správné, jelikož takový výklad je ve výlučné pravomoci vnitrostátního soudu [8].

29. Je však v pravomoci Soudního dvora, který má vnitrostátnímu soudu poskytnout užitečné odpovědi, poskytnout vodítka vycházející ze spisu věci v původním řízení, jakož i z písemných a ústních vyjádření, která mu byla předložena [9].

[6] – Předkládající soud používá tento výraz nejen v této otázce, ale i v odůvodnění předkládacího rozhodnutí (viz bod 16 tohoto stanoviska). Neposkytuje však žádné vysvětlení ohledně použití tohoto slova.

[7] – HW před předkládajícím soudem tvrdí, že ke dni 1. ledna 2020 byly v automatizovaném rejstříku otisků prstů (FAED) evidovány otisky prstů více než 6,5 milionu lidí.

[8] – Rozsudek ze dne 4. října 2024, Bezirkshauptmannschaft Landeck (Pokus o přístup k osobním údajům uloženým v mobilním telefonu) (C-548/21, dále jen „rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck“, EU:C:2024:830, bod 53 a citovaná judikatura).

[9] – Viz zejména rozsudek ze dne 28. listopadu 2023, Commune d'Ans (C-148/22, EU:C:2023:924, bod 31).

30. Jsem si vědom toho, že hranice mezi poskytnutím užitečné odpovědi a výkladem vnitrostátního práva může být tenká.

31. Musím však upřesnit, že použití výrazu „systematické shromažďování“ údajů předkládajícím soudem vyplývá z rozsudku Ministerstvo na vatrešnite raboti I, který je patrně základem jeho otázek [10].

32. Z bodu 113 uvedeného rozsudku totiž vyplývá, že podle předkládajícího soudu v této věci čl. 4 odst. 1 písm. a) až c), čl. 8 odst. 1 a 2 a článek 10 směrnice 2016/680 vyžadují, aby příslušné orgány měly *prostor pro uvážení* za účelem určení nezbytnosti shromažďování biometrických a genetických údajů. Podle tohoto soudu se přitom shromažďování údajů stanovené vnitrostátními právními předpisy *použije povinně* na všechny osoby, kterým bylo sděleno obvinění z úmyslných trestných činů stíhaných z úřední povinnosti, aniž tyto právní předpisy vyžadují zjištění skutečné potřeby shromáždit všechny tyto kategorie údajů [11].

33. Kromě toho Soudní dvůr v bodě 114 rozsudku Ministerstvo na vatrešnite raboti I rozhodl, že „čtvrtou otázku je třeba chápat tak, že jejím cílem je v podstatě určit, zda článek 10 směrnice 2016/680 ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c), jakož i s čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, které stanoví *systematické shromažďování* biometrických a genetických údajů *každého obviněného z úmyslného trestného činu stíhaného z úřední povinnosti za účelem jejich registrace*, aniž stanoví příslušnému orgánu povinnost určit a prokázat, že je toto shromažďování nezbytné pro dosažení konkrétních sledovaných cílů a že těchto cílů nelze dosáhnout shromážděním pouze některých dotčených údajů“ [12].

34. S ohledem na předchozí dva body, jakož i na vyjádření zúčastněných stran v projednávané věci [13] je třeba vyjasnit pojmy „prostor pro uvážení“ a „systematické shromažďování“ údajů.

35. Jak vyplývá z bodů 113 a 114 rozsudku Ministerstvo na vatrešnite raboti I, „prostor pro uvážení“ odkazuje na možnost stanovenou vnitrostátním právem, aby příslušný orgán určil a prokázal, že zpracování údajů je zcela nezbytné. Dále je shromažďování údajů „systematické“, pokud se bez výjimky vztahuje na všechny osoby spadající do působnosti dotčených vnitrostátních právních předpisů.

36. Z toho vyplývá, že za účelem poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu musí Soudní dvůr nejprve určit, zda je shromažďování dotčené v projednávané věci „systematické“ ve smyslu rozsudku Ministerstvo na vatrešnite raboti I.

37. Je třeba uvést, že z článku 55-1 trestního řádu nelze vyvozovat „systematickou“ povahu shromažďování biometrických údajů. Podle samotného znění tohoto ustanovení totiž příslušný orgán není povinen shromažďovat údaje od každé osoby, ve vztahu ke které existuje jeden nebo více možných důvodů pro podezření, že spáchala nebo se pokusila spáchat trestný čin. Kromě

[10] – Viz bod 15 tohoto stanoviska.

[11] – Předkládající soud uvedl (bod 78 rozsudku Ministerstvo na vatrešnite raboti I), že „převážná většina trestných činů upravených bulharským trestním zákoníkem [je] úmyslná a téměř všechny jsou stíhány z úřední povinnosti“ a že „[p]odle pravidel bulharského trestního řízení je osobě sděleno obvinění, jsou-li shromážděny dostatečné důkazy o tom, že tato osoba je vinna ze spáchání trestného činu stíhaného z úřední povinnosti“.

[12] – Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

[13] – Viz body 25 a 26 tohoto stanoviska.

toho druhý pododstavec uvedeného ustanovení upřesňuje, že shromažďování údajů se provádí v souladu se zvláštními pravidly policejních rejstříků a pokud jsou dotčené údaje nezbytné k vložení a nahlížení do těchto rejstříků [14].

38. Jak však ukazuje diskuse mezi zúčastněnými stranami, formulace první předběžné otázky, která odkazuje na „systematickou" povahu shromažďování údajů, je matoucí, jelikož patrně předpokládá, že shromažďování, které není „systematické", je v souladu se směrnicí 2016/680. Domnívám se však, že tomu tak není. Jak vysvětlím v rámci meritorního posouzení, aby bylo „nesystematické" shromažďování biometrických údajů v souladu s požadavky směrnice 2016/680, musí být „zcela nezbytné".

39. V důsledku toho navrhuji, aby Soudní dvůr přeformuloval první předběžnou otázku v tom smyslu, že podstatou této otázky předkládajícího soudu je, zda článek 10 směrnice 2016/680 ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c), jakož i s čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice brání vnitrostátním právním předpisům, které umožňují shromažďování biometrických údajů u všech osob, ve vztahu ke kterým existuje jeden nebo více důvodů pro podezření, že spáchaly nebo se pokusily spáchat trestný čin.

2. K věci samé

a) Obecné poznámky k článku 10 směrnice 2016/680, jak jej vykládá Soudní dvůr

40. Na prvním místě je třeba zdůraznit, že článek 10 směrnice 2016/680 představuje zvláštní ustanovení upravující zpracování zvláštních kategorií osobních údajů (dále jen „citlivé údaje"), včetně biometrických údajů [15]. Jak vyplývá z judikatury, cílem tohoto ustanovení je zajistit zvýšenou ochranu v souvislosti s tímto zpracováním, které může z důvodu zvláštní citlivosti dotčených údajů a kontextu, ve kterém jsou zpracovávány, způsobit, jak vyplývá z bodu 37 odůvodnění této směrnice, závažná rizika pro taková základní práva a svobody, jako je právo na respektování soukromého života a právo na ochranu osobních údajů, která jsou zaručena články 7 a 8 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina") [16].

41. Na druhém místě, jak vyplývá ze samotného znění článku 10 směrnice 2016/680, požadavek, podle kterého je zpracování takových údajů povoleno „pouze tehdy, pokud je zcela nezbytné", musí být vykládán tak, že definuje přísnější podmínky pro zákonnost zpracování citlivých údajů ve vztahu k podmínkám vyplývajícím z čl. 4 odst. 1 písm. b) a c) a čl. 8 odst. 1 této směrnice, které odkazují pouze na „nezbytnost" zpracování údajů, které obecně patří do působnosti uvedené směrnice [17].

42. Na straně jedné použití příslovce „pouze" před výrazem „tehdy, pokud je zcela nezbytné" tak zdůrazňuje, že zpracování citlivých údajů může být považováno za „nezbytné" pouze v omezeném počtu případů. Na straně druhé skutečnost, že zpracování takových údajů musí být „zcela" nezbytné, znamená, že tato nezbytnost musí být posuzována obzvláště striktně [18].

[14] – I když tato „pravidla specifická pro každý z těchto rejstříků" nejsou v předkládacím rozhodnutí uvedena, francouzská vláda je podrobně vysvětlila ve svém písemném vyjádření.

[15] – Mezi citlivé údaje stanovené v článku 10 směrnice 2016/680 patří zejména „biometrick[é] údaj[e] za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby".

[16] – Rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 116 a citovaná judikatura.

[17] – Rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 117.

[18] – Rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 118.

b) Kritéria pro určení, zda je zpracování zcela nezbytné

43. Uvádím, že směrnice 2016/680 nedefinuje požadavek týkající se „naprosté nezbytnosti“ stanovený v jejím článku 10.

44. Z jiných ustanovení této směrnice však lze vyvodit určitá vodítka. Aniž jsou dotčeny přísnější podmínky týkající se zákonnosti zpracování citlivých údajů stanovené touto směrnicí, musí být požadavek naprosté nezbytnosti vykládán ve světle zásad stanovených v článcích 4 a 8 této směrnice [19].

45. To znamená zejména přezkoumat naprostou nezbytnost shromažďování citlivých údajů s ohledem na účely a cíle tohoto shromažďování v souladu se zásadami omezení účelů a minimalizace údajů [20], přičemž tato posledně uvedená zásada je vyjádřením zásady proporcionality [21].

46. V tomto ohledu zaprvé je požadavek nezbytnosti splněn, jak vyplývá z bodu 26 odůvodnění směrnice 2016/680, pokud cíle sledovaného dotčeným zpracováním údajů nelze přiměřeně dosáhnout stejně účinným způsobem jinými prostředky, které by méně zasahovaly do základních práv subjektů údajů, zejména do práva na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů, která jsou zaručena v článcích 7 a 8 Listiny. Zejména s ohledem na zvýšenou ochranu osob v souvislosti se zpracováním citlivých údajů je třeba, aby se správce tohoto zpracování ujistil, že tohoto cíle nemůže být dosaženo využitím jiných kategorií údajů než těch, které jsou uvedeny v článku 10 této směrnice [22].

47. Zadruhé s ohledem na významná rizika, která představuje zpracování citlivých údajů pro práva a svobody dotyčných osob, zejména v souvislosti s úkoly příslušných orgánů pro účely uvedené v čl. 1 odst. 1 směrnice 2016/680, požadavek „naprosté nezbytnosti“ znamená, že musí být zohledněn zvláštní význam cíle, jehož má takové zpracování dosáhnout. Takový význam může být posuzován mimo jiné v závislosti na samotné povaze sledovaného cíle, zejména na skutečnosti, že zpracování slouží konkrétnímu cíli v souvislosti s prevencí trestných činů nebo hrozbami pro veřejnou bezpečnost vykazujícími určitý stupeň závažnosti, postihováním takových trestných činů nebo ochranou před takovými hrozbami, jakož i s ohledem na konkrétní okolnosti, za nichž je toto zpracování prováděno [23].

48. Zatřetí Soudní dvůr již rozhodl, že „naprostá nezbytnost“ zpracování citlivých údajů může být určující pouze s ohledem na všechny relevantní skutečnosti, jako jsou zejména povaha a závažnost trestného činu, z jehož spáchání je subjekt údajů v trestním řízení v původním řízení podezřelý, konkrétní okolnosti tohoto trestného činu, případnou souvislost uvedeného trestného činu s jinými probíhajícími řízeními, předcházejícími soudnímu řízení, anebo individuální profil dotčené osoby [24].

[19] – Rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 121.

[20] – V tomto smyslu viz rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, body 122 až 125.

[21] – Viz rozsudek ze dne 30. ledna 2024, Direktor na Glavna direkcia „Nacionalna policia“ pri MVR – Sofia (C-118/22, EU:C:2024:97, bod 41 a citovaná judikatura).

[22] – Rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 126.

[23] – Rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 127.

[24] – Rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 132.

49. Pokud jde o závažnost trestného činu, podotýkám, že je třeba rovněž zohlednit zvláštnosti úkolů policejních orgánů. Jak Soudní dvůr zdůraznil v rozsudku Bezirkshauptmannschaft Landeck, mít za to, že pouze boj proti *závažné trestné činnosti* může odůvodnit přístup k osobním údajům, by omezilo vyšetřovací pravomoci příslušných orgánů ve smyslu směrnice 2016/680 ve vztahu k *trestným činům obecně*. Podle Soudního dvora by to vedlo ke zvýšení rizika beztrestnosti takových trestných činů, a to vzhledem k významu, který tyto údaje mohou mít pro jejich vyšetření. Takové omezení by tedy nerespektovalo zvláštní povahu úkolů, které tyto orgány plní pro účely stanovené v čl. 1 odst. 1 této směrnice, jak je zdůrazněno v jejích bodech 10 a 11 odůvodnění, a narušilo by cíl dotvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva v Unii, který tato směrnice sleduje [25].

50. Skutečnost, že trestný čin není kvalifikován jako „závažný“, tak v zásadě nemůže sama o sobě odůvodnit vyloučení naprosté nutnosti shromažďování biometrických údajů. V závislosti na povaze trestného činu, spíše než na jeho závažnosti, může být shromažďování tohoto typu údajů nezbytné pro zjištění trestného činu nebo identifikaci jeho pachatele.

51. Pokud naproti tomu naprostá nezbytnost shromažďování biometrických údajů není založena na povaze trestného činu, musí vycházet z jiných prvků.

c) Souvislost se shromažďováním údajů ve věci v původním řízení

1) Cíle shromažďování údajů

52. Francouzská vláda ve svém písemném vyjádření uvedla, že účelem identifikačních úkonů dotčených v původním řízení bylo mimo jiné porovnání otisků prstů se stopami shromážděnými během probíhajícího vyšetřování, identifikace obviněné osoby v rámci probíhajícího vyšetřování, aby se předešlo riziku stejnojmennosti nebo zneužití totožnosti, nebo identifikovat osobu v rámci propojení s jinými probíhajícími nebo budoucími řízeními, například za účelem porovnání otisků prstů se stopami shromážděnými v rámci jiných vyšetřování [26].

53. Tyto cíle jsou spojeny jednak s využitím údajů shromážděných v rámci konkrétního trestního řízení, jednak se zpracováním pro účely jiných řízení. Nezbytnost provést toto zpracování výslovně vyplývá z bodu 27 odůvodnění směrnice 2016/680 [27].

54. Je proto třeba konstatovat, že shromažďování biometrických údajů je relevantní a vhodné s ohledem na stanovené cíle [28]. Jeho nezbytnost však závisí zejména na jeho rozsahu působnosti, jak je definován příslušnými právními předpisy.

[25] – Rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck, bod 97.

[26] – Podotýkám, že směrnice 2016/680 používá výrazy „účely“ (zejména v čl. 1 odst. 1, čl. 4 odst. 1 a článku 8) a „cíle“ (v čl. 8 odst. 2). Jak uvedl generální advokát Giovanni Pitruzzella ve svém stanovisku ve věci Ministerstvo na vatrešnite raboti I (EU:C:2022:507, bod 56), rozlišování mezi „účely“ a „cíli“ není zjevné. Cíle shromažďování údajů jsou však podle něj uvedeny v čl. 1 odst. 1 této směrnice (viz také ve stejném smyslu rozsudek ze dne 8. prosince 2022, Inspektor v Inspektorata kam Visšja sadeben savet (Účel zpracování osobních údajů – Trestní vyšetřování) (C-180/21, EU:C:2022:967, body 43 a 44). Pokud jde o cíle uvedené v čl. 8 odst. 2 uvedené směrnice, ty jsou specifičtější a musí být upřesněny vnitrostátními právními předpisy spadajícími do její působnosti.

[27] – Viz rovněž rozsudek ze dne 8. prosince 2022, Inspektor v Inspektorata kam Visšja sadeben savet (Účel zpracování osobních údajů – Trestní vyšetřování) (C-180/21, EU:C:2022:967, bod 55).

[28] – Pokud jde o zpracování biometrických údajů v jiných řízeních, viz rozsudek ze dne 30. ledna 2024, Direktor na Glavna direkcia „Nacionalna policia“ pri MVR – Sofia (C-118/22, EU:C:2024:97, bod 56).

2) Rozsah působnosti shromažďování údajů

55. Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí a z vyjádření francouzské vlády, existuje neshoda ohledně rozsahu působnosti shromažďování údajů v původním řízení. Podle předkládajícího soudu mohou soudní policisté shromažďovat biometrické údaje o každé osobě, ve vztahu ke které existuje „jeden nebo více možných důvodů pro podezření, že spáchala nebo se pokusila spáchat trestný čin“ [29]. Naopak podle francouzské vlády může být toto shromažďování zaměřeno jednak na osoby, proti nimž existují nejen pouhá podezření, ale závažné nebo vzájemné indicie, které naznačují, že se mohly jako pachatelé nebo spolupachatelé podílet na spáchání zločinu nebo přečinu trestaného odnětím svobody, a jednak na osoby, jejichž spolehlivá identifikace je nezbytná [30].

56. Tato neshoda mě vede k posouzení dvou aspektů dotčené vnitrostátní právní úpravy: fáze řízení, v níž dochází ke shromažďování údajů (v projednávané věci, aniž byl subjekt údajů formálně obviněn), a rozsah tohoto shromažďování.

57. Na prvním místě, pokud jde o fázi řízení, mám za to, že z cílů shromažďování biometrických údajů vyplývá, že k němu může dojít v rané fázi trestního vyšetřování. Omezení této možnosti na fázi sdělení obvinění subjektu údajů by bylo v rozporu s určitými účely stanovenými v článku 1 směrnice 2016/680.

58. Jak Soudní dvůr zdůraznil v rozsudku Ministerstvo na vatrešnite raboti I, pokud existují závažné důvody se domnívat, že dotčená osoba spáchala trestný čin, jenž je důvodem pro sdělení obvinění, což předpokládá, že již byly shromážděny dostatečné důkazy o zapojení této osoby do trestného činu, mohou nastat případy, kdy shromažďování biometrických údajů nebude konkrétně nezbytné pro probíhající trestní řízení [31].

59. Rovněž zdůrazňuji, že trestněprávní předpisy spadají do pravomoci členských států [32]. Zejména jednotlivé fáze trestního řízení, jakož i práva a záruky, které jsou s nimi spojeny pro subjekt údajů, se mohou v jednotlivých členských státech lišit. Z toho vyplývá, že tento prvek nemůže být rozhodující pro výklad článku 10 směrnice 2016/680.

60. Tento výklad není vyvrácen článkem 6 směrnice 2016/680. Toto ustanovení totiž stanoví povinnost rozlišovat, v příslušných případech, a pokud je to možné, mezi osobními údaji různých kategorií subjektů údajů tak, aby nedocházelo bez rozlišení ke stejnému stupni zásahu do jejich základního práva na ochranu osobních údajů [33]. Naproti tomu uvedené ustanovení nemá za cíl určit kategorie osob, jejichž údaje mohou být shromažďovány [34].

[29] – Viz bod 16 tohoto stanoviska.

[30] – Francouzská vláda se dovolává ustanovení francouzského práva, která nejsou uvedena v předkládacím rozhodnutí, ale která se zřejmě týkají „pravidel specifických pro každý z těchto rejstříků“ uvedených v čl. 55-1 druhém pododstavci trestního řádu (viz poznámka pod čarou 14 tohoto stanoviska).

[31] – Rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 131.

[32] – Rozsudek ze dne 8. července 2010, Sjöberg a Gerdin (C-447/08 a C-448/08, EU:C:2010:415, bod 49).

[33] – V tomto smyslu viz rozsudky Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 83, a Bezirkshauptmannschaft Landeck, bod 100.

[34] – V tomto smyslu viz rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 84.

61. Na druhém místě, pokud jde o rozsah shromažďování biometrických údajů dotčených ve věci v původním řízení, připomínám, že v rámci řízení o předběžné otázce bude Soudní dvůr moci pouze definovat podmínky vyplývající z unijního práva, které musí vnitrostátní právo dodržovat, přičemž určení použitelných ustanovení vnitrostátního práva, jakož i jejich výklad spadá do výlučné pravomoci vnitrostátních soudů [35].

62. V každém případě se domnívám, že i oblast působnosti právních předpisů o shromažďování biometrických údajů, na které se francouzská vláda odvolává, je sice omezena na trestné činy, za které lze uložit trest odnětí svobody, ale má široký rozsah [36], který zejména umožňuje shromažďovat údaje od jakékoli osoby, jejíž spolehlivá identifikace se ukáže jako nezbytná, bez ohledu na povahu a závažnost daného trestného činu.

3) Povinnost příslušného orgánu posoudit, zda je shromažďování údajů zcela nezbytné

63. Navzdory tomuto širokému rozsahu, na rozdíl od bulharských právních předpisů dotčených ve věci, ve které byl vydán rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, z francouzských právních předpisů vyplývá, že policejní orgány nemají povinnost shromažďovat údaje ve vztahu ke každé osobě, na kterou se tyto právní předpisy vztahují, a že toto shromažďování naopak spadá do posouzení těchto orgánů případ od případu [37].

64. Aby však tento prostor pro uvážení splňoval požadavky směrnice 2016/680, musí francouzské právní předpisy stanovit povinnost příslušných orgánů posoudit, zda je shromažďování biometrických údajů subjektů údajů zcela nezbytné [38].

65. Soudní dvůr již totiž rozhodl, že je pouze na příslušných orgánech, aby se ujistily o dodržení tohoto kritéria [39].

66. V projednávané věci z vyjádření francouzské vlády vyplývá, že články 6 a 88 loi no 78-17 du 6 janvier 1978, relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés (zákon č. 78-17 ze dne 6. ledna 1978 o výpočetní technice, evidencích a svobodách) [40] provádějí článek 10 směrnice 2016/680 tím, že výslovně přebírají kritérium naprosté nezbytnosti stanovené v této směrnici. Tato vláda dodává, že shromažďování biometrických údajů na základě článku 55-1 trestního řádu nemůže být v rozporu s těmito právními předpisy.

[35] – Rozsudky ze dne 16. března 1978, Oehlschläger (104/77, EU:C:1978:69, bod 4), a ze dne 7. listopadu 2024, ERB New Europe Funding II (C-178/23, EU:C:2024:943, bod 21 a citovaná judikatura).

[36] – V tomto smyslu viz rozsudek ESLP ze dne 18. dubna 2013, M. K. v. Francie, CE:ECHR:2013:0418JUD001952209, bod 41. Francouzský právní předpis dotčený v dané věci je ekvivalentem článku R. 40-38-2 odst. 3 trestního řádu, který je podle francouzské vlády relevantní pro účely této věci (viz poznámka pod čarou 14 tohoto stanoviska).

[37] – Viz bod 37 tohoto stanoviska. Viz rovněž stanovisko generálního advokáta Jeana Richarda de la Tour ve věci Policejní prezidium (Uchovávání biometrických a genetických údajů) (C-57/23, EU:C:2025:132, bod 43), v němž srovnal české právní předpisy dotčené v této věci – které stanoví, že policejní orgány mají pouze možnost odebírat biometrické a genetické údaje – s bulharskou právní úpravou dotčenou ve věci, ve které byl vydán rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I.

[38] – Viz stanovisko generálního advokáta Jeana Richarda de la Tour ve věci Policejní prezidium (Uchovávání biometrických a genetických údajů) (C-57/23, EU:C:2025:132, bod 44). Na rozdíl od francouzských právních předpisů, které jsou předmětem projednávané věci (viz body 66 a 67 tohoto stanoviska), generální advokát Jean Richard de la Tour zdůraznil, že české právní předpisy nestanoví povinnost příslušných orgánů posoudit, zda je shromažďování biometrických údajů subjektů údajů zcela nezbytné.

[39] – Viz rozsudek ze dne 28. listopadu 2024, Ministerstvo na vatrešnite raboti (Registrace biometrických a genetických údajů II) (C-80/23, dále jen „rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti II", EU:C:2024:991, bod 57).

[40] – Tato ustanovení byla přijata vyhláškou č. 2018-1125 ze dne 12. prosince 2018 (článek 1). Poznamenávám však, že uvedená ustanovení nejsou v předkládacím rozhodnutí uvedena.

67. Pokud by tomu tak bylo, mohl by být tento vnitrostátní právní rámec vykládán v tom smyslu, že ukládá příslušnému orgánu povinnost posoudit „naprostou nezbytnost“ shromažďování, které provádí.

68. Nicméně s ohledem na rozdělení pravomocí mezi Soudní dvůr a předkládající soud bude na předkládajícím soudu, aby se ujistil, že tomu tak skutečně je, zejména tím, že dodrží svou povinnost vykládat vnitrostátní právo v co největším možném rozsahu ve světle znění a účelu směrnice 2016/680 [41].

69. S ohledem na okolnosti sporu v původním řízení týkající se shromažďování biometrických údajů osoby zadržené z důvodu organizace a účasti na nepovolené demonstraci se předkládající soud musí rovněž ujistit, že uplatňování zákona příslušným orgánem zůstává v souladu s požadavky směrnice 2016/680 [42].

70. S ohledem na výše uvedené navrhuji odpovědět na první otázku tak, že článek 10 směrnice 2016/680 ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c), jakož i s čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním právním předpisům, které umožňují shromažďování biometrických údajů u všech osob, ve vztahu ke kterým existuje jeden nebo více důvodů pro podezření, že spáchaly nebo se pokusily spáchat trestný čin, za podmínky, že tyto právní předpisy stanoví povinnost příslušného orgánu posoudit u každého shromažďování, zda je zcela nezbytné.

B. Ke druhé předběžné otázce

71. Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda je příslušný orgán povinen odůvodnit rozhodnutí o shromažďování biometrických údajů ve světle požadavku naprosté nezbytnosti, který vyplývá z článku 10 směrnice 2016/680.

72. Podle mého názoru taková povinnost vyplývá z rozsudků Ministerstvo na vatrešnite raboti II a Bezirkshauptmannschaft Landeck a nevidím důvod se od této judikatury odchýlit.

73. Ve věci, ve které byl vydán rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti II, vyvstala otázka, zda v případě, že vnitrostátní právní předpisy nestanoví povinnost příslušného orgánu ověřit a prokázat naprostou nezbytnost shromažďování citlivých údajů v souladu s článkem 10 směrnice 2016/680, může být splnění takové povinnosti zajištěno soudem, na který se tento příslušný orgán obrátil za účelem nuceného výkonu uvedeného shromažďování [43].

74. V odpovědi na tuto otázku Soudní dvůr rozhodl, že pokud příslušný orgán není podle vnitrostátního práva povinen posoudit „naprostou nezbytnost“ zpracování, které provedl nebo které zamýšlí provést, není možné, aby soud, jemuž byla věc předložena za účelem rozhodnutí

[41] – Rozsudky ze dne 10. dubna 1984, von Colson a Kamann (14/83, EU:C:1984:153, bod 26), a ze dne 30. dubna 2025, Nastolo (C-370/24, EU:C:2025:300, bod 43 a citovaná judikatura). Viz také, pokud jde o směrnici 2016/680, rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 133.

[42] – V tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta Jeana Richarda de la Tour ve věci Ministerstvo na vatrešnite raboti (Registrace biometrických a genetických údajů II) (C-80/23, EU:C:2024:513, bod 49). Viz také, pokud jde o podmínky použití a účinné provedení ustanovení vnitrostátního práva, rozsudek ze dne 23. dubna 2009, Angelidaki a další (C-378/07 až C-380/07, EU:C:2009:250, bod 164 a citovaná judikatura).

[43] – Rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti II, bod 52.

o takovém zpracování osobních údajů provedeném tímto příslušným orgánem, zajistil namísto posledně uvedeného splnění povinnosti, která pro uvedený orgán vyplývá z článku 10 směrnice 2016/680 [44].

75. Ačkoli Soudní dvůr výslovně nezmínil povinnost uvést odůvodnění, taková povinnost z tohoto rozsudku podle mého názoru vyplývá.

76. Na prvním místě podle článku 54 směrnice 2016/680, který je vyjádřením článku 47 Listiny, stanoví členské státy právo subjektu údajů na účinnou soudní ochranu, pokud má za to, že práva mu přiznaná předpisy přijatými na základě této směrnice byla porušena v důsledku zpracování jeho osobních údajů v rozporu s uvedenými předpisy.

77. Na druhém místě, podle judikatury právo na účinnou právní ochranu zaručené článkem 47 Listiny v zásadě předpokládá, že dotyčný bude mít možnost seznámit se s důvody přijatého rozhodnutí, které se ho týká, buď přečtením samotného rozhodnutí, nebo na základě sdělení těchto důvodů na jeho žádost, aby mu tak bylo umožněno hájit svá práva za co nejpříznivějších podmínek a rozhodnout se s plnou znalostí věci, zda je účelné obrátit se na příslušný soud, jakož i k tomu, aby byl tento soud plně schopen provést přezkum legality tohoto rozhodnutí [45].

78. To nutně předpokládá právo na to, aby toto posouzení bylo následně přezkoumáno soudem, jelikož Soudní dvůr dospěl k závěru, že soud nemůže nahradit příslušný orgán, pokud jde o posouzení naprosté nezbytnosti shromažďování údajů.

79. I když toto právo nepředstavuje absolutní výsadu a v souladu s čl. 52 odst. 1 Listiny jej lze omezit, platí to za podmínky, že jsou tato omezení stanovena zákonem, respektují podstatu dotčených práv a svobod a jsou při dodržení zásady proporcionality nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého [46].

80. Vlády, které se zúčastnily jednání, tvrdily, že uložení povinnosti příslušným orgánům odůvodnit každé rozhodnutí přijaté podle článku 10 směrnice 2016/680 by narušilo řádný průběh trestního řízení a boj proti trestné činnosti. I když se jedná o cíle obecného zájmu, domnívám se, že předmětné omezení práva na účinnou soudní ochranu není omezeno na to, co je nezbytně nutné.

81. Na prvním místě vzhledem k tomu, že dotčené shromažďování údajů není systematické, nezdá se mi, že by povinnost uvést odůvodnění představovala pro příslušné orgány příliš velkou zátěž. I když příslušné orgány musí mít určitý prostor pro uvážení k dosažení účelů uvedených v čl. 1 odst. 1 směrnice 2016/680, povinnost odůvodnit svá rozhodnutí stanovená v článku 10 této směrnice je o to zásadnější.

82. Na druhém místě, jak Soudní dvůr v podstatě uvedl v rozsudku Bezirkshauptmannschaft Landeck, čl. 13 odst. 1 a 2 směrnice 2016/680 ve spojení s jejím článkem 54 ukládá povinnost informovat subjekt údajů. Ačkoli čl. 13 odst. 3 uvedené směrnice umožňuje členským státům

[44] – Rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti II, bod 57.

[45] – Rozsudek ze dne 8. května 2019, PI (C-230/18, EU:C:2019:383, bod 78 a citovaná judikatura). Viz rovněž rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck, bod 118.

[46] – Rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck, bod 119 a citovaná judikatura. V tomto smyslu viz rovněž bod 104 odůvodnění směrnice 2016/680.

přijmout legislativní opatření, aby poskytnutí informací subjektu údajů odložily, omezily či od něho upustily, vnitrostátní právní úprava, která by obecně vylučovala jakékoli právo na získání takových informací, by nebyla v souladu s unijním právem [47].

83. V tomto ohledu francouzská a česká vláda v odpovědi na otázku položenou Soudním dvorem na jednání tvrdily, že rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck se na projednávanou věc nepoužije, neboť tento rozsudek se týká předchozí kontroly, prováděné soudem nebo nezávislým správním orgánem, přístupu policejních orgánů k údajům obsaženým v mobilním telefonu subjektu údajů.

84. Mám však pochybnosti o relevanci těchto argumentů. Především se domnívám, že povinnost uvést odůvodnění je o to nezbytnější, pokud shromažďování údajů nepodléhá předchozí kontrole. Dále uvádím, že ačkoli mobilní telefon samozřejmě může obsahovat citlivé údaje ve smyslu článku 10 směrnice 2016/680 [48], rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck se konkrétně tohoto druhu údajů netýká. Z toho vyplývá, že povinnost uvést odůvodnění vyplývající z tohoto rozsudku se *a fortiori* vztahuje na okolnosti projednávané věci týkající se shromažďování citlivých údajů.

85. Konečně, jak správně uvedla Komise v odpovědi na stejnou otázku položenou Soudním dvorem, z čl. 4 odst. 4 směrnice 2016/680 vyplývá, že příslušný orgán musí být schopen doložit mimo jiné nezbytnost zpracování údajů, které provádí. Tato zásada odpovědnosti, která je rovněž stanovena v čl. 5 odst. 2 nařízení (EU) 2016/679 [49], musí být vykládána ve světle článku 54 této směrnice. Z toho vyplývá, že povinnost uvést odůvodnění vyplývá z obecné systematiky uvedené směrnice.

86. Na třetím místě, jak vyplývá z ustálené judikatury, rozsah povinnosti odůvodnění závisí na konkrétních okolnostech každé situace [50]. Pokud může být podrobnější odůvodnění nezbytné zejména u méně závažných trestných činů, může být stručné v případě závažné kriminality. Pokud jde o trestné činy, u nichž je jednoznačně nezbytné identifikovat pachatele, jako je vloupání, nevylučuji, že naprostá nezbytnost shromažďování biometrických údajů může být vyvozena ze všech skutečností obsažených ve spise. Subjekt údajů totiž může snadno pochopit důvody tohoto zásahu do svých práv na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů.

87. Naopak důvod, proč by bylo naprosto nezbytné shromažďovat biometrické údaje osoby podezřelé z účasti na nepovolené demonstraci, zejména pokud její totožnost není nijak sporná, není alespoň pro účely tohoto konkrétního řízení zřejmý. V takové situaci musí příslušný orgán své rozhodnutí náležitě odůvodnit, aby subjekt údajů mohl pochopit důvody takového shromažďování, přičemž pouhý odkaz na všechny prvky spisu v zásadě nestačí [51].

[47] – Rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck, body 120 a 121 a citovaná judikatura.

[48] – Rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck, bod 94.

[49] – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. 2016, L 119, s. 1). Pokud jde o čl. 5 odst. 2 tohoto nařízení, viz zejména rozsudek ze dne 27. února 2025, Amt der Tiroler Landesregierung (C-638/23, EU:C:2025:127, bod 33).

[50] – Rozsudek ze dne 28. července 2011, Agrana Zucker (C-309/10, EU:C:2011:531, bod 35 a citovaná judikatura).

[51] – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. května 2019, PI (C-230/18, EU:C:2019:383, body 78 a 91, jakož i citovaná judikatura), a rozsudek ze dne 16. února 2023, HYA a další (Odůvodnění povolení k odposlechu telefonů) (C-349/21, EU:C:2023:102, body 59 až 61).

88. V důsledku toho navrhuji odpovědět na druhou otázku tak, že článek 10 směrnice 2016/680 ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c), jakož i s čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, které nestanoví příslušnému orgánu povinnost v každém jednotlivém případě odpovídajícím způsobem odůvodnit, proč je identifikační úkon zcela nezbytný.

C. Ke třetí předběžné otázce

1. K přípustnosti

89. Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda článek 10 směrnice 2016/680, ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c), jakož i s čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice, musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, které umožňují samostatně stíhat a odsoudit osobu, která odmítla identifikační úkon, i když tato osoba nebyla stíhána a odsouzena za trestný čin, který byl základem pro opatření spočívající v identifikačním úkonu.

90. Podle francouzské vlády je tato otázka nepřípustná, jelikož směrnice 2016/680 neobsahuje pravidla týkající se trestného činu spočívajícího v odmítnutí podřídit se shromažďování osobních údajů. Z toho vyplývá, že toto odsouzení nespadá do působnosti směrnice, a tudíž ani unijního práva.

91. Tato vláda a Komise dále tvrdí, že předkládající soud neuvádí důvody, proč by ustanovení směrnice 2016/680 mohla mít vliv na samostatné odsouzení.

92. V tomto ohledu připomínám, že v souladu s čl. 94 písm. c) jednacího řádu Soudního dvora musí žádost o rozhodnutí o předběžné otázce obsahovat uvedení důvodů, na základě kterých má předkládající soud pochybnosti o výkladu nebo platnosti určitých ustanovení unijního práva, jakož i vztah, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu v původním řízení. Toto uvedení důvodů musí Soudnímu dvoru umožnit, aby kromě přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ověřil svou pravomoc k zodpovězení položené otázky [52].

93. Ačkoli souhlasím se zjištěním, že předkládající soud nevysvětluje, jak by uvedená ustanovení směrnice 2016/680 mohla mít dopad na samostatné odsouzení, mám za to, že takovou souvislost lze vyvodit ze všech prvků obsažených ve spise, který má Soudní dvůr k dispozici, jakož i z judikatury, jak vysvětlím níže.

94. Kromě toho podotýkám, že podle ustálené judikatury platí, že pokud není zjevné, že výklad ustanovení unijního práva nemá žádný vztah k realitě ani předmětu sporu v původním řízení, jako je tomu v projednávané věci v případě směrnice 2016/680, námitka vycházející z nepoužitelnosti této směrnice na věc v původním řízení se týká meritorní stránky otázky [53].

[52] – Rozsudek ze dne 6. března 2014, Siragusa (C-206/13, EU:C:2014:126, bod 19). Viz rovněž rozsudek Ministerstvo na vatrešnite raboti I, bod 55.

[53] – Viz rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck, bod 67 a tam citovaná judikatura.

2. K věci samé

a) Použití směrnice 2016/680 na samostatné odsouzení

95. Především upřesňuji, že samostatné odsouzení nevyplývá z provedení článku 10 směrnice 2016/680 do francouzského práva. Jak správně uvádí francouzská vláda, směrnice neobsahuje žádné ustanovení v tomto ohledu.

96. To však nutně neznamená, že samostatné odsouzení nespadá do působnosti unijního práva [54]. Aby totiž vnitrostátní ustanovení spadalo do působnosti tohoto práva, není nutné, aby vnitrostátní zákonodárce měl v úmyslu jej provést, neboť rozhodující je konkrétní použití daného vnitrostátního opatření, které určuje tento cíl [55].

97. Dále je oblast působnosti směrnice 2016/680 definována v jejím čl. 2 odst. 1, který stanoví, že tato směrnice „se vztahuje na zpracování osobních údajů příslušnými orgány pro účely uvedené v čl. 1 odst. 1“, a sice zejména za účelem „prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů“.

98. V důsledku toho to znamená, že HW byl odsouzen z důvodu nesouhlasu s úkonem, který spadá do oblasti působnosti směrnice 2016/680. Lze tedy mít za to, že se jednalo o „pokus“ o zpracování osobních údajů ze strany soudních policistů, který však nebyl úspěšný z důvodu odmítnutí HW, přičemž tento pokus spadá do působnosti uvedené směrnice [56].

99. Konečně upřesňuji, že samostatné odsouzení může být povoleno pouze tehdy, pokud shromažďování zamýšlené příslušnými orgány, se kterým subjekt údajů nesouhlasí, je v souladu s požadavky článku 10 směrnice 2016/680, zejména s požadavky „naprosté nezbytnosti“. Požadavky, které tato směrnice klade na zpracování údajů spadajících do její působnosti, jsou tedy podmínkou zákonnosti samostatného odsouzení [57].

b) Brání směrnice 2016/680 samostatnému odsouzení?

100. Okolnost, kterou jsem právě zmínil, je podle mého názoru také jediným kritériem vyplývajícím ze směrnice 2016/680, které má vliv na samostatné odsouzení: vnitrostátní soud se musí před tím, než shledá obžalovaného vinným z trestného činu odmítnutí podrobit se identifikačnímu úkonu, ujistit, že by tato identifikace, pokud by k ní došlo, byla v souladu s článkem 10 této směrnice ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c) [58], a čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice.

[54] – Pokud jde o provedení směrnic jako takové a uplatňování unijního práva, viz rozsudek ze dne 26. února 2013, Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, bod 28).

[55] – Viz Safjan, M., Düsterhaus, D., a Guérin, A., „La Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne et les ordres juridiques nationaux, de la mise en œuvre à la mise en balance“, *Revue trimestrielle de droit européen*, 2016, s. 221.

[56] – V tomto smyslu viz rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck, bod 77. Soudní dvůr rozhodl, že pokus policejních orgánů o přístup k údajům obsaženým v mobilním telefonu pro účely vyšetřování trestné činnosti spadá do působnosti směrnice 2016/680. Viz také rozsudek ESLP ze dne 22. června 2017, Aycaguer v. Francie (CE:ECHR:2017:0622JUD000880612), v němž tento soud v bodě 35 uvedl, že „stěžovatel není dosud zapsán do [policejního rejstříku], protože se odmítl podrobit odběru DNA, který mu byl uložen zákonem. Byl však za to trestně odsouzen. Není sporné, že toto odsouzení představuje zásah do práva stěžovatele na respektování soukromého života ve smyslu čl. 8 odst. 1 [Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen ‚ESLP‘)]“. I když si jsem vědom toho, že působnost unijního práva (a dokonce i Listiny) se liší od působnosti EÚLP, z tohoto rozsudku vyplývá, že existuje úzká souvislost mezi shromažďováním údajů a odsouzením za odmítnutí podrobit se tomuto shromažďování.

[57] – Obdobně viz rozsudek ze dne 16. května 2017, Berlioz Investment Fund (C-682/15, EU:C:2017:373, body 41, 63 a 74).

[58] – Pokud jde o čl. 4 odst. 1 písm. b) směrnice 2016/680, viz rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck, bod 73.

101. Naproti tomu jsem toho názoru, že z hlediska znění těchto ustanovení směrnice 2016/680, jakož i z hlediska jejích cílů [59] nic nebrání vnitrostátnímu zákonodárci, aby stanovil odsouzení osoby, která odmítla identifikační úkon, a to i v případě, že tato osoba nebude stíhána nebo odsouzena za trestný čin, na němž je tento identifikační úkon založen. Jak totiž uvedly všechny zúčastněné strany, požadavek naprosté nezbytnosti musí být posuzován v okamžiku, kdy orgány zamýšlely provést úkon. Vzhledem k výše uvedenému považuji za nezbytná ještě dvě upřesnění.

102. Příslušný orgán je povinen posoudit naprostou nezbytnost jakéhokoli následného zpracování údajů. Zejména skutečnost, že subjekt údajů nebyl stíhán, je relevantním kritériem pro určení naprosté nezbytnosti uchovávání jeho údajů [60].

103. Dále mám za to, že samostatné odsouzení musí být posuzováno ve světle článků 7 a 8 a čl. 49 odst. 3 Listiny.

c) Články 7 a 8, jakož i čl. 49 odst. 3 Listiny

104. Podle vysvětlení francouzské vlády je trestný čin odmítnutí podrobit se identifikačním úkonům zaměřen konkrétně na kriminalizaci jednání, které brání řádnému vedení trestního vyšetřování.

105. I když se jedná o cíl obecného zájmu uznaný unijním právem, samostatné odsouzení rovněž představuje zásah do práv zaručených články 7 a 8 Listiny [61]. V souladu s čl. 52 odst. 1 Listiny musí tedy takové odsouzení respektovat zásadu proporcionality.

106. Pokud je samostatné odsouzení trestním odsouzením, je třeba dále zohlednit také čl. 49 odst. 3 Listiny, který stanoví, že výše trestu nesmí být nepřiměřená trestnému činu.

107. Členské státy jsou totiž povinny dodržovat zásadu proporcionality při uplatňování unijního práva, a to i v případě neexistence harmonizace unijních právních předpisů v oblasti použitelných sankcí, a konkrétně při přijímání sankcí trestní povahy [62].

108. Zásada proporcionality vyžaduje, aby uložená sankce odpovídala závažnosti protiprávního jednání a aby byly při stanovení sankce i při určení výše pokuty zohledněny individuální okolnosti daného případu [63].

109. Mezi těmito okolnostmi je podle mého názoru třeba zohlednit zejména chování a profil subjektu údajů, jeho trestní minulost, závažnost trestného činu, který odůvodňoval shromažďování jeho údajů, a kontext samostatného odsouzení.

[59] – Konkrétně zajistit vysokou úroveň ochrany osobních údajů fyzických osob a přispět k vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva v Unii; za tímto účelem viz zejména body 2, 4, 7 a 15 odůvodnění směrnice 2016/680.

[60] – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. ledna 2024, Direktor na Glavna direkcia „Nacionalna policia“ pri MVR – Sofia (C-118/22, EU:C:2024:97, bod 65 a citovaná judikatura ESLP). Viz rovněž pojem „zpracování“ uvedený v čl. 3 bodě 2 směrnice 2016/680, který zahrnuje mimo jiné jak shromažďování, tak ukládání údajů.

[61] – V tomto smyslu viz rozsudek Bezirkshauptmannschaft Landeck, body 77 a 95, a rozsudek ESLP ze dne 22. června 2017, Aycaguer v. Francie, CE:ECHR:2017:0622JUD000880612, bod 35.

[62] – Rozsudek ze dne 8. března 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Přímý účinek) (C-205/20, EU:C:2022:168, bod 31). Viz rovněž rozsudek ze dne 4. května 2023, Agenția Națională de Integritate (C-40/21, EU:C:2023:367, bod 49 a citovaná judikatura).

[63] – Rozsudek ze dne 4. října 2018, Link Logistik N&N (C-384/17, EU:C:2018:810, body 40 až 42 a 45).

110. Pokud jde o posledně uvedený aspekt, jak potvrdila francouzská vláda na jednání, trestný čin odmítnutí podřídit se identifikačnímu úkonu, je-li konstatován, je souzen současně s „hlavním“ trestným činem. Ve věci v původním řízení se totiž zdá, že zproštění obžaloby z důvodu účasti na nepovolené demonstraci a odsouzení za odmítnutí podrobit se identifikačnímu úkonu byly uloženy současně v rozsudku tribunal correctionnel de Paris (trestní soud v Paříži) ze dne 8. září 2021.

111. Za těchto podmínek je třeba poznamenat, že i když odsouzení za odmítnutí podřídit se identifikačnímu úkonu může přispět k řádnému vedení budoucích řízení, zejména v případě recidivy, nepřispívá k řádnému vedení probíhajícího řízení.

112. Konečně skutečnost, že subjekt údajů nebyl odsouzen za hlavní trestný čin, musí být rovněž zohledněna při určení přísnosti sankce za odmítnutí podřídit se identifikačnímu úkonu. V tomto ohledu uvádím, že podle vysvětlení francouzské vlády v případě, že rozhodnutí o zproštění obžaloby nebo osvobození nabylo právní moci, jsou otisky a související informace vymazány.

113. V důsledku toho navrhuji odpovědět na třetí otázku tak, že článek 10 směrnice 2016/680 ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c), jakož i s čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátnímu ustanovení, které umožňuje samostatně stíhat a odsoudit osobu, jež odmítla identifikační úkon, i když tato osoba nebyla stíhána a odsouzena za trestný čin, který byl základem pro opatření spočívající v identifikačním úkonu, za podmínky, že by tento úkon, pokud by k němu došlo, byl v souladu s požadavky vyplývajícími z těchto článků.

V. Závěry

114. S ohledem na všechny předcházející úvahy navrhuji Soudnímu dvoru, aby na předběžné otázky položené cour d’appel de Paris (odvolací soud v Paříži, Francie) odpověděl následovně:

„Článek 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV, ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) až c) a čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice,

musí být vykládán v tom smyslu, že

– nebrání vnitrostátním právním předpisům, které umožňují shromažďování biometrických údajů u všech osob, ve vztahu ke kterým existuje jeden nebo více důvodů pro podezření, že spáchaly nebo se pokusily spáchat trestný čin, za podmínky, že tyto právní předpisy stanoví povinnost příslušného orgánu posoudit u každého shromažďování, zda je zcela nezbytné,

– brání vnitrostátním právním předpisům, které nestanoví příslušnému orgánu povinnost v každém jednotlivém případě odpovídajícím způsobem odůvodnit, proč je identifikační úkon zcela nezbytný,

– nebrání vnitrostátnímu ustanovení, které umožňuje samostatně stíhat a odsoudit osobu, která odmítla identifikační úkon, i když tato osoba nebyla stíhána a odsouzena za trestný čin, který byl základem pro opatření spočívající v identifikačním úkonu, za podmínky, že by tento úkon,

pokud by k němu došlo, byl v souladu s požadavky vyplývajícími z těchto článků směrnice 2016/680.“